

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL STRATEGINIŲ PREKIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1022 PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP-22-109(4); TAP-22-112(4) (TAIS Nr. 22-946(4); 22-952(4)

2022-10-25 Nr. NV-3053

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: užtikrinti, kad strateginių prekių kontrolės sistema taptų veiksmingesnė, atsižvelgiant į kylančias rizikas nacionaliniam saugumui.

Esama situacija:

- nėra nuostatos, apibrėžiančios, kokiais atvejais tarpininkavimo veikla karinei įrangai priskirtų A kategorijos ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių yra draudžiama;
- nėra nuostatos, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerijos išduodama licencija nereikalinga, kai A, B, C, D kategorijų ginklai, ginklų priedėliai, šaudmenys, jų dalys kontroliuojami Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo nustatytais atvejais;
- nėra reikalavimų, susijusių su duomenų, kad įmonės veikla gali neatitikti nacionalinio saugumo interesų, turėjimu, sertifikuojamos karinės įrangos gavėjos patikimumui įvertinti;
- nėra nustatyta, kad dvejojo naudojimo prekių, neišvardintų Reglamento Nr. 2021/821 I priede, eksportas gali būti uždraustas dėl priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu, įskaitant teroro aktų prevenciją arba žmogaus teisių apsaugą;
- nėra nuostatų, kad dvejojo naudojimo prekių, neišvardintų Reglamento Nr. 2021/821 I priede, tranzitas gali būti uždraustas arba nustatytas reikalavimas gauti leidimą;
- nėra nuostatų, kad licencija/leidimas neišduodami, kai turima informacijos apie didinančius riziką ar keliančius grėsmę nacionaliniam saugumui fizinio ar juridinio asmens ryšius su užsienio valstybių institucijomis ar tų valstybių fiziniais arba juridiniais asmenimis.

Esmė:

- nustatyti, kad dvejojo naudojimo prekių, neišvardintų Reglamento Nr. 2021/821 I priede, eksportas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka gali būti uždraustas dėl priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu, įskaitant teroro aktų prevenciją arba žmogaus teisių apsaugą;
- suderinti nuostatas su Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo nuostatomis – nurodyti, kad karinei įrangai priskirtų A kategorijos ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių eksportas, importas, tranzitas ir tarpininkavimas A kategorijos ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis, jų dalimis yra draudžiamas, išskyrus Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme nustatytus atvejus;
- sugriežtinti reikalavimus sertifikuojamos karinės įrangos gavėjos patikimumui įvertinti. Nustatyti, kad įvertinant sertifikuojamos karinės įrangos gavėjos patikimumą neturi būti duomenų, kad įmonės veikla neatitinka nacionalinio saugumo interesų;
- papildyti dėl licencijų neišdavimo, sustabdymo ir galiojimo panaikinimo pagrindų, siekiant užtikrinti licencijos išdavimo atitiktį nacionalinio saugumo interesams, įvertinti subjekto, vykdančio su strateginių prekių eksportu, importu, tranzitu, siuntimu Europos Sąjungoje, įvežimu, tarpininkaujančio sandoriams ar teikiančio techninę pagalbą, patikimumą;
- strateginių prekių kontrolę atliekančioms valstybės institucijoms, susiduriančioms su ekspertų konsultacijų dėl prekių klasifikavimo poreikiu, bus aiškiau apibrėžta tvarka, kaip gauti reikalingas ekspertines konsultacijas.

Derinimas: derinta su Aplinkos, Energetikos, Finansų, Krašto apsaugos, Sveikatos apsaugos, Susisiekimo Teisingumo, Užsienio reikalų, Vidaus reikalų ministerijomis, Valstybės saugumo departamentu, Muitinės departamentu, Policijos departamentu, Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Lietuvos gynybos ir saugumo pramonės asociacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Nacionaline gynybos pramonės asociacija, Lietuvos lazerių asociacija.

Svarstyta 2022 m. birželio 21 d. ir spalio 4 d. tarpinstituciniuose pasitarimuose.

Teikiamas projektas patikslintas įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės teiktas pastabas ir pasiūlymus (nurodoma, kad suderinta darbo tvarka), taip pat patikslintas atsižvelgiant į Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo projekto nuostatas ir su Vidaus reikalų ministerija darbo tvarka suderintos abiejų projektų nuostatos, reglamentuojančios karinei įrangai priskirtų A kategorijos ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių eksporto, importo, tranzito ir tarpininkavimo A kategorijos ginklais, ginklų priedėliais, šaudmenimis, jų dalimis kontrolę ir B, C, D kategorijų ginklų, ginklų priedėlių, šaudmenų, jų dalių kontrolę.

Aptariant klausimą 2022 m. spalio 18 d. tarpinstituciniame pasitarime institucijos esminių pastabų neturėjo. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė derino be pastabų.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos, tačiau projektas Vyriausybės siūlymu įtrauktas į Seimo V (rudens) sesijos darbų programą (svarstymas spalio mėn.).

Dalykinio vertinimo išvada: siūlytina klausimą teikti Vyriausybės posėdžiui.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. +37052098789; +37065842722, el. p. saulius.gaigalas@lr.lt